

ASPECTE DE DREPT COMPARAT PRIVIND CONFISCAREA SPECIALĂ

*COSTEL CĂȘUNEANU, consilier juridic
SAMSON EMANUEL comisar șef, șeful Brigăzii de Crimă
Organizată Brașov*

This article refers to the problem of specific forfeiture as to compare with modern penal laws from France, Belgium, Italy, Greece, Germany, Spain and Russian Federation.

This subject is being analyzed just to conclude that the solutions adopted by the modern penal laws are related to that of Romanian penal law.

Although there are some differences, it is common for this penal laws that specific forfeiture is regarded as a sanctionary measure and that the most important conditions that justify its applicability are the same.

Instituția măsurilor de siguranță și, în special, aceea a confiscării speciale este cunoscută de toate legislațiile moderne, cu soluții de reglementare apropiate de cele ale legii penale române¹.

În concepția *legislației penale franceze*, de exemplu, măsurile de siguranță sunt măsuri fără semnificație morală, impuse indivizilor periculoși pentru ordinea socială în scopul de a preveni săvârșirea infracțiunilor pe care starea lor o face posibilă; ele nu au caracter retributiv, scopul lor fiind exclusiv preventiv.

Măsurile de siguranță nu implică existența vinovăției și pot fi dispuse numai în baza legii penale (principiul legalității) cu respectarea egalității făptuitorilor în fața legii penale și a principiului ocrotirii demnității persoanei².

Legea penală franceză a respins teza **dualistă**, care susține că măsurile de siguranță trebuie să se înfățișeze ca un sistem autonom independent de pedepse (teza adoptată și la cel de-al VI-lea Congres AIDP, Roma 1953), adoptând teza **monistă**, care propune fuziunea dintre pedepse și măsuri de siguranță.

Confiscarea specială este reglementată în Codul penal francez ca o **pedeapsă** alternativă când infracțiunea săvârșită este prevăzută cu închisoarea sau amendă. În acest caz, instanța poate dispune confiscarea unuia sau a mai multor vehicule aparținând condamnatului (art. 131-6 pct.4), sau confiscarea uneia sau a mai multor arme proprietatea condamnatului sau asupra cărora are dreptul să dispună în mod liber (art. 131-6 pct.7) și confiscarea lucrurilor care au servit sau au fost destinate să servească la comiterea unei infracțiuni sau a lucrurilor care sunt produsul infracțiunii (cu excepția delictelor de presă).

Potrivit art. 131-9, închisoarea sau amenda nu pot fi pronunțate cumulative cu o pedeapsă privativă sau restrictivă de drepturi (implicit cu confiscarea specială). Aceeași măsură și în aceleași ipoteze se poate lua și în cazul contravențiilor care fac parte din clasa a V-a (amenda între 10.000 - 200.000 franci). În acest caz, de asemenea, amenda nu poate fi cumulată cu pedeapsa privativă sau restrictivă de drepturi.

Alteori, confiscarea specială apare ca o pedeapsă complementară. Un atare caracter îl are confiscarea în cazul crimelor și delictelor când, printre altele, instanța poate să dispună confiscarea unor lucruri (art. 131-10). De asemenea, în materie contravențională actul normativ care stabilește contravenția, dacă făptuitorul este o persoană fizică, poate prevedea ca pedeapsa complementară, printre altele, confiscarea armei sau confiscarea lucrului care a servit sau era destinat să servească la comiterea unei infracțiuni, precum și a lucrului produs prin infracțiune (art. 131-16)³.

Jurisprudența și doctrina admit, cum am mai arătat, că unele din pedepsele alternative sau complementare pot avea și caracterul unor **măsuri de siguranță** (de pildă, confiscarea lucrurilor calificate de lege ca periculoase)⁴.

Potrivit art. 131 -21, pedeapsa confiscării este obligatorie în cazul obiectelor calificate de lege sau regulamente ca periculoase și vătămătoare. De asemenea, sunt confiscabile lucrurile care au servit

¹ A. Boroi, Gh. Nistoreanu, *Drept penal, Partea generală*. Editura All Beck. Bucureți. 2005, p.302.

² J. Pradel, *Droit penal général*, Cujas. Paris, 1991, p.530.

³ H. Renout, *Droit pénal général*, Paris, 1999, p.272.

⁴ Ph.Salvage, *Droit penal général*, Presse Universitaire, Grenoble. 1994. p.140.

sau au fost destinate să servească la comiterea unei infracțiuni, precum și lucrurile care sunt produsul infracțiunii, cu excepția lucrurilor susceptibile de restituire.

În afară de aceasta, confiscarea poate să opereze asupra oricărui obiect mobil prevăzut de lege sau regulament. Lucrul care constituie obiectul infracțiunii este asimilat cu lucru care a servit la comiterea unei infracțiuni. Dacă lucrul confiscat n-a fost sechestrat sau nu poate fi înfățișat, confiscarea este dispusă asupra valorii bunului.

În doctrina penală franceză, confiscarea specială a fost considerată de unii autori ca o măsură de siguranță mai mult decât o pedeapsă⁵. Alți autori, întocmai cași legea penală, o caracterizează ca o pedeapsă alternativă sau complementară⁶.

În viziunea doctrinei franceze, confiscarea specială nu poate fi dispusă decât asupra unor lucruri în legătură cu infracțiunea comisă de făptuitor, măsura se dispune de instanța de judecată (afară de cazul unei dispoziții contrare a legii), măsura nu poate să aducă atingere intereselor terților, cu excepția cazurilor prevăzute de lege (de exemplu, art.222-49 alin. 1 obligă la confiscarea instalațiilor, a materialelor și a oricărui lucru care a servit, direct sau indirect, la comiterea infracțiunii de trafic de stupefiante, ca și a oricărui produs provenit din această infracțiune, în mâna oricărei persoane, căreia i-ar aparține și din orice loc, dacă se stabilește că proprietarul nu putea să ignore originea sau utilizarea frauduloasă a instalațiilor sau a materialelor respective)⁷. Nu sunt confiscabile lucrurile susceptibile de restituire; aceasta operează numai în raport cu posesorii sau detentorii de bună credință a lucrurilor, al căror titlu de proprietate, posesor sau detentor este legal.

În înțelesul doctrinei franceze, lucrul care a constituit obiectul infracțiunii (confiscabil, potrivit art. 131-21) este corpul delict⁸, cum ar fi sumele primite de funcționar în cazul corupției pasive (art.432-17). Această semnificației a noțiunii de corp delict diferă de cea a legislației române care, prin corp delict (art.95 C.pr.pen.) înțelege acele obiecte care au fost folosite sau au fost destinate să servească la săvârșirea unei infracțiuni, precum și lucrurile care sunt produsul infracțiunii. Or, aceste lucruri sunt confiscabile, potrivit legii franceze în baza altui alineat din art. 1312-21, iar corpul delict este asimilat cu acestea.

În concepția doctrinei penale române, sumele de bani date și primite drept mită nu constituie corpul delict al infracțiunii și nici nu poate fi asimilat cu lucrurile care au servit sau au fost destinate să servească la săvârșirea infracțiunii ori cu produsul infracțiunii, ci se realizează ca o plată în vederea săvârșirii unei infracțiuni sau o răsplată, în ambele sensuri constituind o retribuție pentru actul efectuat de funcționar⁹.

Tot astfel, Jean Pradel consideră că lucrul confiscat, ca produs al infracțiunii ar fi similar cu obiectul furat sau cu beneficiul realizat din infracțiune¹⁰. În doctrina română, prin lucruri produse prin infracțiune se înțeleg acele lucruri care nu au existat înainte în materialitatea lor, fiind realizate prin activitatea infracțională (monede false, înscrisuri false etc.), în timp ce câștigul realizat din infracțiune este un lucru dobândit dintr-o activitate ilicită; aceste lucruri au existat anterior și au ajuns direct sau indirect în stăpânirea ilegitimă a infractorului prin comiterea infracțiunii; fapta ilicită a reprezentat un mijloc de însușire a lucrului și nu de producere a acestuia¹¹.

Alți autori tratează confiscarea monedelor falsificate și a instalațiilor de fabricare a acestora printre lucrurile calificate de lege ca periculoase sau vătămătoare¹², deși primele sunt produsul infracțiunii, în sensul doctrinei române, iar celelalte sunt lucruri destinate să servească la săvârșirea infracțiunii.

⁵ Fr.Desportes, Fr.Le Gunehec, *Le nouveau droit pénal, vol.1*, Economica, Paris, 1998, p.647.

⁶ J. Henri Robert, *Droit penal général*. PUF, Paris, 1999, p.75; H. Renout, op.cit., p.271; J.Pradel, *Principes de droit criminel*, Cujas, Paris, 1999, p.2 18

⁷ De observat că legea penală franceză, în cazul traficului de stupefiante, prevede și pedeapsa confiscării în întregime sau în parte a averii, mobile sau imobile și chiar dacă se află în indiviziune. O asemenea pedeapsă se mai poate pronunța și în cazul crimelor contra umanității; J.Pradel, *Principes*, op.cit., p.217; H. Renout, op.cit., p.173; aceeași soluție în cazul armelor chirilice.

⁸ J.Pradel, *Principes*, op.cit., p.2 19; F.Desportes, Fr.Le Gunehec, op.cit., p.648.

⁹ V.Dongoroz și colab., *Explicații teoretice ale Codului penal roman, vol.IV*, Editura Academiei Române, Bucureți, 1972, p.133.

¹⁰ J.Pradel, *Principes*, op.cit., p.219.

¹¹ V.Dongoroz și colab., *Explicații teoretice ale Codului penal roman, vol.II*, Editura Academiei Române, București, 1972, p.332

¹² Fr.Desportes, Fr.Le Gunehec, op.cit., p.647-648.

Referindu-se la dispoziția din art. 1312-21 care prevede confiscarea obligatorie și nu facultativă, cum se dispune, de regulă, a lucrurilor declarate de lege ca periculoase sau vătămătoare, autorii francezi subliniază existența în legea penală a unor dispoziții care prevăd explicit confiscarea unor lucruri intrând în categoria celor menționate, chiar dacă nu sunt în legătură cu o infracțiune concretă, cu condiția ca posesorul lucrurilor să fie chiar făptuitorul. De exemplu, aparatele neautorizate de interceptare de sunete și imagini de la distanță, monedele falsificate, biletele de bancă falsificate); în acest caz, măsura se dispune obligatoriu, indiferent de gravitatea faptelor și de vinovăția condamnatului¹³. În ipoteza că lucrurile nu pot fi confiscate în natură, ele vor putea fi confiscate în echivalent. În doctrina franceză s-a apreciat că o atare măsură apare ca amendă penală egală cu valoarea obiectului confiscabil¹⁴.

În legislația penală belgiană, confiscarea specială este posibilă în cazul lucrurilor a căror deținere este prin ea însăși ilicită și periculoasă; asupra lucrurilor produse prin infracțiune (monede falsificate, video-casete cu imagini contrare bunelor moravuri etc.) și asupra lucrurilor care au servit sau au fost destinate să servească la săvârșirea unei infracțiuni (arme, otrăvuri etc.) și aparțin condamnatului (art.41, 43 C.pen.). Printr-o Lege din 17 iulie 1990, s-a admis posibilitatea confiscării și a lucrurilor constituind foloasele obținute din infracțiune, precum și a lucrurilor și valorilor care s-au substituit acestora (art. 43¹ C.pen.). Tot printr-o lege specială, Legea din 24 februarie 1991, privind traficul de stupefiante și a substanțelor otrăvitoare, s-a admis posibilitatea confiscării vehiculelor, aparatelor, instrumentelor sau lucrurilor care au servit sau au fost destinate să servească la săvârșirea acestor infracțiuni sau care au făcut obiectul infracțiunilor respective, chiar dacă nu sunt proprietatea condamnatului.

În doctrina penală belgiană se face deosebire între confiscare ca pedeapsă și confiscare ca măsură de siguranță, măsură care se referă la obiectele periculoase care trebuie retrase din circulație, chiar dacă nu aparțin făptuitorilor. În ce privește confiscarea vamală este socotită ca având un caracter mixt, adică atât de pedeapsă, cât și de măsură reparatorie față de prejudiciul adus fiscoșului. Legea asupra vămilor și accizelor (art.220) prevede posibilitatea confiscării vehiculelor sustrate de la impozitarea vamală sau plata contravalorii vehiculului respectiv¹⁵.

În concepția legislației italiene, măsurile de siguranță sunt clasificate în măsuri de siguranță **personale și patrimoniale**.

Primele măsuri constau dintr-o restrângere a libertății individuale, în timp ce măsurile patrimoniale constau dintr-o limitare a posibilității de a dispune de un lucru.

Măsurile de siguranță **personale** se împart, în rândul lor, în măsuri **privative de libertate și neprivative de libertate** (art.215). Sunt măsuri privative de libertate: internarea într-o colonie agricolă sau într-o unitate de muncă, internarea într-un spital de alienați, internarea într-o casă de corecție. Sunt măsuri de siguranță neprivative de libertate: libertatea supravegheată, interzicerea de a se afla în una sau mai multe localități sau provincii, interzicerea de a frecventa localurile unde se vând băuturi alcoolice, expulzarea¹⁶.

Măsurile de siguranță se iau numai în baza legii și dacă sunt prevăzute explicit de lege. Orice prezumție de stare de pericol care justifică luarea automată a măsurii de siguranță a fost înlăturată ca urmare intervenției Curții Constituționale și a Legii nr.663/1986.

Măsurile de siguranță **patrimoniale** sunt cauțiunea de bună purtare și confiscarea.

Confiscarea este prevăzută în art.240 C.pen. și urmărește să înlătore lucrurile care sunt periculoase prin ele însele sau în legătură cu săvârșirea unui fapt concret prevăzut de legea penală. Confiscarea se exercită asupra lucrurilor, însă acestea sunt periculoase numai în măsură în care ar putea sugera agentului ideea de a comite noi infracțiuni. De la lucruri, starea de pericol se resfrânge asupra subiectului¹⁷.

Confiscarea constă în exproprierea în favoarea statului a lucrurilor care au servit ori au fost destinate să servească la comiterea infracțiuni, precum și a lucrurilor care sunt produsul ori folosul rezultat de pe urma infracțiunii. Confiscarea este facultativă, când este lăsată la aprecierea

¹³ Fr.Desportes, Fr.L Gunehec, op.cit., p.650; H.Renout, op.cit., p.272 autorul arată că în acest caz confiscarea apare ca o măsură de siguranță.

¹⁴ Fr.Desportes, Fr.L Gunehec, op.cit., p.650; H.Renout, op.cit., p.272

¹⁵ Christiane Hennau, Jacques Verhaegen, *Droit pena/genera/, Bruxelles*, 1995, p.355-358

¹⁶ F.Antolisei, *Manuale de Diritto penale*, Milano, 1994, p.739-740; G.Fiandaca, F.Musco, *Diritto penale*.Bologna, 1995, p.765-781.

¹⁷ G.Bettiol, *Diritto penale*. Padova, CEDAM, 1973, p.849.

judcătorului, acesta nu poate dispune măsura confiscării decât dacă pronunță o condamnare și dacă lucrul nu aparține unei persoane străine de infracțiune. Confiscarea este obligatorie când este vorba de lucruri care constituie prețul infracțiunii, lucruri a căror fabricare, folosire, deținere sau înstrăinare constituie infracțiune, chiar dacă nu s-a pronunțat o hotărâre de condamnare. Confiscarea obligatorie nu se dispune asupra lucrurilor care constituie prețul delictului dacă acestea aparțin unei persoane străine de delict¹⁸.

O altă măsură de siguranță patrimonială este cautiunea de bună purtare (art.237 C.pen.) și constă în depunerea unei sume de bani nu inferioară sumei de 200.000 lire și nu peste 4 milioane lire, ori din prezentarea unei garanții; această garanție se pierde dacă făptuitorul comite o altă infracțiune. Această măsură nu poate fi dispusa pe o durată sub un an sau mai mare de 5 ani. Dacă cel în cauză are o bună conduită, suma se restituie. Măsura se ia, de regulă, cu privire la cei eliberați de la unitățile de muncă sau din coloniile agricole dacă judecătorul nu dispune libertatea supravegheată; se mai dispune cu privire la cei care au încălcat obligația de a frecventa localurile unde se vând băuturi alcoolice¹⁹.

În reglementarea Codului penal *grec*, capitolul IV, secțiunea III, sub denumirea de “Măsuri de siguranță”, legiuitorul a prevăzut următoarele: internarea infractorilor iresponsabili; plasarea alcoolicii și toxicomanilor într-un institut terapeutic; plasarea într-o casă de muncă, interdicția de a se afla în anumite localități, expulzarea străinilor; confiscarea specială.

Confiscarea specială se referă la bunurile care sunt produsul unei crime sau delict intenționat, la suma reprezentând valoarea de înlocuire a acestora, precum și la orice alt lucru obținut în schimb. De asemenea, sunt supuse confiscării bunurile care au servit sau au fost destinate să servească la săvârșirea unor asemenea infracțiuni, dacă aparțin autorului sau participanților la săvârșirea infracțiunii.

Obiectele care, prin natura lor, prezintă pericol pentru ordinea publică, se confiscă în mod obligatoriu de la cei care le posedă (chiar dacă aceștia nu pot fi condamnați). Dacă nu se dispune trimiterea în judecată a celui care deține obiectele, deci acestea, prin natura lor, prezintă un pericol social, confiscarea se dispune de instanță pe baza cererii procurorului. instanța va hotărî și dacă obiectele vor fi distruse sau nu.

În conformitate cu prevederile Codului penal, măsurile de siguranță se prescriu în termen de 3 ani de la rămânerea definitivă a hotărârii prin care a fost dispusă luarea acestora²⁰.

În Codul penal german măsurile de siguranță sunt reglementate în Titlul III, secțiunea VI sub denumirea de “Măsuri de îndreptare și de siguranță”(61-76a).

Măsura confiscării speciale este reglementată, separat de celelalte măsuri de siguranță, în secțiunea VII sub titlul “Confiscarea și preluarea lucrurilor”.

Potrivit § 73, confiscarea se dispune în legătură cu lucrurile dobândite pentru săvârșirea unei infracțiuni sau care au rezultat din săvârșirea infracțiunii, iar preluarea lucrurilor are în vedere, trecerea în proprietatea statului a lucrurilor ce au fost produse prin fapta ilicită sau au fost folosite la săvârșirea ori pregătirea infracțiunii ori au fost destinate la aceasta.

Așa cum se observă, legea penală germană tratează în dispoziții diferite și sub denumiri deosebite ipotezele de confiscare specială pe care legea română le cuprinde într-un singur text.

Ca trăsături comune ambelor măsuri, în doctrina germană se subliniază că ele presupun existența unei fapte prevăzute de legea penală (nu este necesar să se stabilească vinovăția făptuitorului), iar din această faptă să se fi obținut ceva ca răsplată pentru săvârșirea infracțiunii sau un alt avantaj material fie pentru autor, fie pentru ceilalalți participanți la infracțiune.

Se poate lua una din măsurile de mai sus și dacă lucrul aparține unui terț neparticipant la infracțiune, dacă se dovedește că făptuitorul a lucrat în folosul terțului sau acesta a cunoscut modul cum va fi folosit lucrul care-i aparținea. De asemenea, se poate lua una din măsurile de mai sus și sub formă de echivalent bănesc dacă lucrurile nu pot fi confiscate sau preluate în natură²¹.

Confiscarea specială (§ 73) este o măsură care se dispune în cazul în care făptuitorul a obținut un folos pentru/sau din infracțiune și dacă persoana vătămată nu a ridicat nici o pretenție pe care făptuitorul trebuie să o satisfacă din folosul obținut. Se confiscă și lucrurile achiziționate din sumele

¹⁸ T.Padovani, *Diritto penale*, Milano, p.445; G.Fiandaca, F.Musco, op.cit., p.759-790.

¹⁹ T.Padovani, op.cit., p.790.

²⁰ Dionysos Spinelus, Calliope Spinellis, Greece, *Grinnal Justice Systems*, Neuni, Finland,1999, p.38.

²¹ Rudolphi/Horn/Samson, *Systematischer Kommentar zur Strafgesetzbuch*, Allgemeiner Teil, Berlin, 1993. p. 1/73; Eberhard Schmidhause, *Strafrecht Allgemeiner Teil*, Tubingen, 1982, p.450-451; Harro Otto, *Grundkurs Strafrecht*. Berlin, 1982, p.4.

dobândite ilicit sau din sumele reprezentând echivalentul lucrurilor confiscabile. Se confiscă și lucrurile dobândite de un terț neparticipant la infracțiune, dacă făptuitorul a comis fapta pentru acesta. Tot astfel, se confiscă bunurile aparținând unui terț dacă au fost oferite de acesta pentru săvârșirea faptei în cunoștință de circumstanțele faptei.

Dacă lucrurile nu pot fi confiscate în natură pot fi confiscate în echivalent (§73 a); la fel, dacă valoarea bunului dobândit în natură, la data judecării, este sub valoarea inițială a lucrului se va confisca echivalentul diferenței.

Potrivit § 73, confiscarea nu se dispune dacă pentru cel în cauză acesasta ar înseamnă o măsură de o asprime inechitabilă sau dacă valoarea lucrului obținut din infracțiune (chiar de la început) a fost de minimă importanță și dacă valoarea bunului dobândit nu se mai află în patrimoniul celui în cauză (ca urmare, de pildă, a plății impozitelor pentru avantajul material obținut).

În doctrina germană s-a susținut ca măsura confiscării speciale nu este nicio măsură de siguranță și nicio pedeapsă (de aceea, legea germană le reglementează într-o secțiune specială), ci o măsură specială cu trăsături proprii, urmărindu-se să se treacă în folosul statului orice avantaj material dobândit printr-o fapta ilicită de la dobânditorul ilegitim. Confiscarea operează indiferent de vinovăție și, ca atare, prin ea se realizează mai curând obiectivele prevenției generale decât cele ale prevenției speciale²². Unii autori consideră că numai fapta intenționată poate atrage confiscarea, alți autori susțin că numai fapta întocmai ca și în cazul preluării lucrurilor, este posibilă confiscarea și dacă fapta a fost comisă din culpă, când fapta este incriminată și dacă se comite din culpa ori cel puțin dacă s-a stabilit că, obiectiv, prin fapta comisă s-a încălcat o obligație de diligență²³.

Confiscarea este posibilă numai dacă lucrul prezintă o valoare economică, iar lucrul dobândit să fie rezultatul nemijocit al faptei (este exclusă confiscarea banilor obținuți prin specularea sumelor dobândite prin fapta ilicită confiscarea poartă asupra tuturor sumelor dobândite ilicit nu numai a câștigului net. De regulă, confiscarea este obligatorie, excepțiile trebuie să fie prevăzute de lege. Sunt confiscabile și lucrurile găsite asupra făptuitorului, dar a căror proveniență nu poate fi stabilită cu certitudine dar există o probabilitate că provin din săvârșirea unei infracțiuni (dispoziția are în vedere traficul de stupefiante, activitatea asociațiilor criminale și a infractorilor profesioniști).

Prin confiscarea lucrurilor, acestea sau valoarea lor de înlocuire trec în proprietatea statului cu respectarea drepturilor terților asupra lucrurilor respective. *Preluarea lucrurilor* este reglementată în § 74, prevăzându-se că această măsură se dispune cu privire la lucrurile care au fost produse prin infracțiune ori au fost folosite la săvârșirea sau pregătirea infracțiunii sau au fost destinate la aceasta. Preluarea este permisă numai dacă obiectele s-au aflat în raport cu fapta și cu circumstanțele faptei și sunt periculoase pentru societate ori există pericolul să servească la săvârșirea unei fapte ilicite.

Preluarea are loc chiar dacă făptuitorul a acționat fără vinovăție. Nu interesează dacă fapta a fost comisă cu intenție sau din culpă, fiind suficient să existe, obiectiv, pericolul că lucrul va servi la săvârșirea unei infracțiuni (exemplu, un autocamion condus de o persoană care nu are permis de conducere, ori existența unor mari sume de bani în mâinile unor teroriști)²⁴. Nu interesează ce fel de fapte ilicite ar putea să se comită cu lucrul și dacă ar fi numai din partea făptuitorului ori a proprietarului bunului neparticipant la infracțiune²⁵.

Preluarea poate avea loc (dacă legea trimite la dispoziția respectivă) și asupra lucrului care, în momentul hotărârii aparținea făptuitorului dacă, cel puțin din ușurință, acesta a contribuit ca lucrul să fie folosit la infracțiune ori la pregătirea acesteia sau dacă lucrurile au fost dobândite într-un mod reproabil²⁶.

Codul penal *spaniol*, intrat în vigoare în luna mai 1996, prevede în partea generală un capitol distinct intitulat "Măsuri de siguranță" (de las medias de seguridad). Unele măsuri de siguranță sunt privative de libertate (internarea într-un centru psihiatric, internarea într-un centru de dezintoxicare, internarea într-un centru special educativ). Alte măsuri de siguranță sunt nonprivative de libertate [interzicerea de a se afla în anumite localități, retragerea dreptului de a conduce un

²² Rudolphi, Horn, Samson, op.cit., p. 9-10/ 73. De observat că în înțelesul legislației și doctrinei germane, noțiunea de vinovăție nu este sinonimă cu aceea de proces psihic care stă la baza intenției, culpei și praeterintenției, din legea penală romană, ci ea se înfățișează ca un reproș pe care instanța îl adresează condamnatului pentru opțiunea de a încălca legea în loc să o respecte. Conceptele de intenție și culpă sunt folosite în legătură cu latura obiectivă a infracțiunii, ele clarificând poziția subiectivă a autorului în săvârșirea faptei în materialitatea ei.

²³ Rudolphi, Horn, Sanison, op.cit., p. 10/73; Hermann Blei *Strofrecht*, Munchen, 1983, p.447-448.

²⁴ Rudolphi, Horn, Samson, op.cit., p.32/§73.

²⁵ Idem, p.33/73.

²⁶ Rudolphi, Horn, Samson, op.cit., p.34/§ 73; H.H.Jescheck, op.cit., p.719.

autovehicul, anularea licenței sau a permisului de port-armă, interzicerea unei profesii, expulzarea de pe teritoriul național a străinilor care nu locuiesc legal în Spania (art.96)].

De asemenea, într-un titlu separat, Codul penal spaniol prevede posibilitatea confiscării instrumentelor cu care făptuitorul a săvârșit o infracțiune intenționată, precum și a foloaselor provenite din infracțiune, oricare ar fi transformările pe care bunul le-ar fi suferit, în afară de cazul în care ar aparține unui terț de bună credință și care le-ar ar fi obținut în mod legal. Din vânzarea acestor lucruri se vor acoperi prejudiciile civile ale părții vătămate.

Dacă există o disproporție între valoarea instrumentelor ori a foloaselor confiscate și gravitatea infracțiunii, instanța va putea să nu dispună confiscarea ori ar putea să dispună confiscarea parțială (art. 128). În partea specială a Codului se prevede confiscarea sumelor date și primite ca mită, ori rezultate din traficul de influență (art. 131).

Codul penal al *Federației Ruse* (intrat în vigoare la 1 ianuarie 1997, cu modificările până la 1 noiembrie 1997) prevede în art. 97 mai multe măsuri de constrângere cu caracter medical.

Confiscarea specială este reglementată nu în Codul penal, ci în Codul de procedură penală, unde se prevede posibilitatea trecerii în proprietatea statului în mod gratuit a lucrurilor care au constituit mijloacele, instrumentele de săvârșire a unei infracțiuni, dacă aparțin făptuitorului, a lucrurilor a căror deținere este interzisă de lege, precum și a lucrurilor (bani sau alte valori) obținute din infracțiune²⁷.

Unele dispoziții privind confiscarea specială există în codul contravențiilor încălcări administrative). Astfel, art.24 prevede printre sancțiunile administrative și luarea (confiscarea) lucrului care a constituit obiectul nemijlocit săvârșirii încălcării administrative.

Potrivit art. 29, confiscarea lucrurilor care au servit ca mijloc al săvârșirii încălcării administrative constă în preluarea fără despăgubire a lucrului în folosul statului. Confiscarea poartă numai asupra lucrului care se află în mâinile aceluia care a comis încălcarea, dacă legea nu prevede altfel.

Confiscarea armelor de foc sau a altor mijloace de practicat vânătoarea nu poate avea loc de la persoanele pentru care vânătoarea este izvorul de bază al existenței.

²⁷ Kudriavteva, Naumova, *Russuskoe ugovnoe pravo*. Obscia ciasti, Moscva, 1997, p.290-291.